

Comisia agricultură și industrie alimentară

RAPORT

la proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr.240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024

(nr. 380 din 17.12.2024), lectura II

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr.240/2024, cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către domnul Barda Viorel, deputat în Parlament, și comunică următoarele.

Proiectul a fost aprobat în prima lectură la 19.12.2024.

Comisia a examinat propunerile, obiecțiile și amendamentele parvenite la proiect iar decizia pe marginea acestora este reflectată în sinteza anexată la prezentul raport.

În context, cu votul unanim a celor prezenți (6 – pentru), Comisia agricultură și industrie alimentară propune proiectul de lege nr. 380 din 17.12.2024 spre examinare și adoptare în lectura a doua.

Viorel BARDA
Vicepreședintele Comisiei

L E G E

pentru modificarea Legii nr. 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 400–401, art. 613) se modifică după cum urmează:

1. Articolul 3:

la litera a), textul „1 septembrie 2023” se substituie cu textul „1 septembrie 2022”;

la litera b), cifrele „60” și „50” se substituie cu cifrele „40”, iar textul „ , iar suprafața” – cu cuvintele „și suprafața”;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) are în gestiune terenuri cu destinație agricolă cu o suprafață totală de cel mult 1800 ha;”

articolul se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) nu este în procedură de insolvență confirmată printr-o hotărâre a instanței de insolvență.”

2. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„**Art. 4.** – În raport cu debitorii prevăzuți la art. 3 se suspendă de drept, de la data intrării în vigoare a prezentei legi și până la 31 octombrie 2025, obligația de plată a

datoriilor restante, indiferent de data nașterii acestora, acumulate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și a ratelor/plăților care vor deveni scadente până la 31 octombrie 2025, născute din actele juridice cu creditorii.”

3. La articolul 6, textul „În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi” se substituie cu textul „Până la 28 februarie 2025”, iar textul „lit. a) și b)” – cu textul „lit. a)–c)”.

4. Articolele 7 și 12 vor avea următorul cuprins:

„**Art. 7.** – Datoriile și plățile suspendate în conformitate cu prezenta lege nu se vor raporta la birourile istoriilor de credit în calitate de restanțe pe perioada acțiunii prezentei legi și pot fi renegociate cu creditorii.”

„**Art. 12.** – În raport cu debitorii prevăzuți la art. 3, din data în care aceștia au notificat toți creditorii despre incidența art. 4 asupra lor și până la data de 31 octombrie 2025 se suspendă executările silite sau alte măsuri de recuperare a creanțelor, inclusiv înaintarea cererilor de intentare a procedurii de insolvabilitate pentru datoriile scadente, născute din contractele de credit și leasing încheiate până la 1 septembrie 2024 cu bănci, organizații de creditare nebancară sau asociații de economii și împrumut, precum și din contractele de vânzare-cumpărare sau de furnizare a produselor fitosanitare și a semințelor folosite la înființarea culturilor agricole încheiate până la 1 septembrie 2024.”

5. Legea se completează cu articolul 12¹ cu următorul cuprins:

„**Art. 12¹.** – În raport cu debitorii prevăzuți la art. 3, până la 31 octombrie 2025 se interzice cesionarea creanțelor către terți creditori fără acordul debitorului.”

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

SINTEZA

amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege cu privire la modificarea Legii 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin al fermierilor în legătură cu seceta din anul 2024

Nr. crt.	*Textul părții constitutive a actului legislativ în vigoare care se propune a fi modificat, completat sau abrogat	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului , propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond
1	2	3	4	5	6
1.	LEGE cu privire la modificarea Legii 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024		Guvernul Republicii Moldova	La denumirea proiectului, cuvântul „Legii” va fi succedat de abrevierea „nr.”	Se acceptă
2.	Art. I Legea 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024 (Publicat : 19-09-2024 în Monitorul Oficial Nr. 400-401 art. 613), se modifică după cum urmează:		Guvernul Republicii Moldova	La art. I, sursa de publicare a Legii nr. 240/2024 se va indica după următoarea formulă: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul monitorului, numărul articolului)”.	Se va ține cont la redactarea proiectului de lege
3.	Art. 3...a) a obținut credite/imprumuturi, bunuri în leasing sau inputuri utilizate pentru activități agricole în	1. La Art. 3, lit. a) cuvintele „1 septembrie 2023” se substituie cu cuvintele „1 septembrie 2022”	Guvernul Republicii Moldova	Prin punctul 1 din proiect, se propune substituirea, la art. 3 lit. a) din Legea nr. 240/2024, a textului „1 septembrie 2023” cu textul „1 septembrie 2022”. Totodată, prin punctul 3 din proiect, se propune la	Se ia act de propunere Nu se acceptă propunerea de expunere în redacție nouă a lit. c)

1		2	<p>baza unor contracte sau acorduri adiționale încheiate începând cu data de 1 septembrie 2023 și până la data de 1 septembrie 2024;</p>	3		4		5	<p>art. 3 din lege ca lit. c) să fie redată într-o redacție nouă - „c) are în gestiune cel mult 1800 ha”.</p> <p>Cu privire la acțiunea în timp a actelor normative, cu titlu de remarcă generală, menționăm că, potrivit art. 7 alin. (1)-(3) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, legea civilă nu are caracter retroactiv, deoarece aceasta nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. De la data intrării în vigoare a legii noi, efectele legii vechi încetează, cu excepția cazurilor în care legea nouă prevede altfel.</p> <p>În același context s-a pronunțat și Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 32 din 29 octombrie 1998, statuând că legea nu se aplică faptelor săvârșite înainte de intrarea ei în vigoare, adică nu are efect retroactiv. Legea dispune numai pentru prezent și viitor și nu are efecte juridice pentru trecut.</p> <p>Ținând cont de cele menționate, se propune autorului avizului să</p>	6	
---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--

1	2	3	4	5	6
4.	<p>Art.3...b) culturile agricole acestuia au fost afectate în proporție de cel puțin 60% de seceta pedologică și din atmosferică din anul 2024, iar suprafața prelucrată afectată constituie cel puțin 50%.</p>	<p>2. La art. 3, lit. b) cifrele „60” și „50” se substituie cu cifrele „40” și „40”</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>În legătură cu modificarea care se propune prin punctul 2 la art. 3 lit. b) din Legea nr. 240/2024, prin care se micșorează proporția culturilor agricole afectate de la 60% la 40% și a suprafeței prelucrate – de la 50% la 40%, se atestă faptul că nota de fundamentare la compartimentul „Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi” nu conține argumentele care au stat la baza micșorării procentului prevăzut de legea în vigoare, motiv pentru care sugerăm autorului proiectului să completeze nota aferentă proiectului cu argumente pertinente în acest sens.</p>	<p>Se ia act de observație</p>
5.	<p>Art. 3...c) în privința acestuia nu este intentată procedura de insolvabilitate.</p>	<p>La art. 3, lit. c) se dă în redacție nouă cu următorul conținut „c) are în gestiune cel mult 1800 ha”; Art. 3, se completează cu o literă nouă cu următorul conținut „d) nu este în procedură de insolvabilitate</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>Potrivit normelor de tehnică legislativă, în cazul expunerii în redacție nouă a conținutului unui element structural, se va utiliza sintagma „va avea următorul cuprins:”, urmată de redarea textului nou, iar în cazul operațiunii de completare cu un element structural</p>	<p>Se va ține cont la redactarea proiectului de lege</p>

1	2	3	4	5	6
		confirmată printr-o încheiere a instanței de judecată”		nou, se va utiliza sintagma „se completează cu „...” cu următorul cuprins:”. Ținând cont de regula enunțată, la punctul 3, cuvintele „se redă în redacție nouă cu următorul conținut” se vor substitui cu cuvintele „va avea următorul cuprins:” (obiecție valabilă și la punctele 5, 7, 8 și 9).	
6.		4. Art. 3, se completează cu o literă nouă cu următorul conținut „d) nu este în procedură de insolvabilitate confirmată printr-o încheiere a instanței de judecată”	Guvernul Republicii Moldova	La punctul 4, cuvintele „se completează cu o literă nouă cu următorul conținut” se vor substitui cu textul „se completează cu lit. d) cu următorul cuprins:”. Totodată, la cuprinsul cu care se propune a fi completat art. 3 din Legea nr. 240/2024, „d) nu este în procedură de insolvabilitate confirmată printr-o încheiere a instanței de judecată”, menționăm că, potrivit art. 5 alin. (5) lit. a) din Legea insolvabilității nr. 149/2012, „(5) Principalele competențe ale instanței de insolvabilitate în cadrul prezentei legi sunt: pronunțarea motivată a hotărârii de intentare a procesului de insolvabilitate și, după caz, de intrare în insolvabilitate atât prin procedura falimentului, cât și prin procedura de restructurare a debitorului;”. Prin urmare, ținând cont de prevederea legală enunțată, la cuprinsul cu care se propune a fi completat art. 3 din Legea nr. 240/2024, cuvintele „încheiere a instanței de judecată” se	Se acceptă

1	2	3	4	5	6
7.	<p>Art. 4. – În raport cu debitorii prevăzuți la art. 3 se suspendă de drept, pe un termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, obligația de plată a datoritorilor restante acumulate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și a ratelor/plăților care vor deveni scadente în următoarele 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, născute din actele juridice cu creditorii.</p>	<p>5. Art. 4 se dă într-o redacție nouă după cum urmează „Art. 4 - În raport cu debitorii prevăzuți la art. 3 se suspendă de drept, de la data intrării în vigoare a prezentei legi și până la 31.10.2025, obligația de plată a datoritorilor restante, indiferent de data nașterii acestora, acumulate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și a ratelor/plăților care vor deveni scadente până la 31.10.2025, născute din actele juridice cu creditorii.”</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>La punctul 5, se propune coroborarea prevederilor art. 4 cu prevederile art. 3 lit. a), în redacția propusă de proiectul de lege. În acest context, observăm că, în conformitate cu prevederile art. 4, se suspendă de drept obligația de plată a datoritorilor restante, născute din actele juridice cu creditorii, indiferent de data nașterii acestora, acumulate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 240/2024. Pe de altă parte, art. 3 lit. a) stabilește expres că legea se aplică debitorilor care au obținut credite/imprumuturi, bunuri în leasing sau inputuri utilizate pentru activități agricole, în baza unor contracte sau acorduri adiționale încheiate, începând cu data de 1 septembrie 2022 și până la data de 1 septembrie 2024. În acest context, considerăm necesară corelarea prevederilor menționate <i>supra</i>.</p>	<p>Nu se acceptă Articolul 4 atât în redacția actuală a Legii nr.240/2024 cât și în redacția propusă prin proiectul de lege se referă la toate datoritiile acumulate de debitorii până la data intrării în vigoare a Legii.</p>
8.		<p>6. La art. 6 cuvintele „în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi” se substituie cu cuvintele „Până la 28.02.2025”, iar la final cuvintele „și b)” se substituie cu cuvintele „, b) și c)” 7. Art. 7 se dă într-o redacție nouă după cum urmează</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>Potrivit normelor de tehnică legislativă, când modificarea presupune o substituie, utilizăm următorii termeni: „cuvânt”, respectiv, „cuvinte” – dacă în structura vizată nu sunt prezente și alte semne grafice (cifre, virgule, paranteze, ghilimele, bară oblică); „text” – dacă structura e formată</p>	<p>Se va ține cont la redactarea proiectului de lege</p>

1	2	3	4	5	6
		<p>„Datoriile și plățile suspendate în conformitate cu prezenta Lege nu se vor raporta la Birourile istoriilor de credit în calitate de restanțe pe perioada acțiunii prezentei legi și vor fi renegociate cu creditorii.</p>		<p>dintr-un cuvânt/cuvinte și cel puțin un semn grafic. Ținând cont de regula enunțată, la punctul 6 din proiect, prin care se modifică art. 6 din Legea nr. 240/2024, termenul „cuvintele” se va substitui cu „textul”, iar cuvintele „la final” se vor exclude ca fiind excedente.</p> <p>La cuprinsul care se propune la art. 7 din Legea nr. 240/2024, între semnele citării se va indica inclusiv numărul articolului.</p>	
<p>9.</p>	<p>Art. 7. – Suspendarea obligațiilor de plată prevăzute la art. 4 pentru termene ce excedează termenul de 6 luni, precum și renegocierea obligațiilor date se pot realiza în baza acordului părților, prin intermediul inițierii de către debitorii a negocierilor cu creditorii lor, cu încheierea subsecventă a unor acorduri adiționale la contractele prevăzute la art. 3 lit. a).</p>	<p>7. Art. 7 se dă într-o redacție nouă după cum urmează „Datoriile și plățile suspendate în conformitate cu prezenta Lege nu se vor raporta la Birourile istoriilor de credit în calitate de restanțe pe perioada acțiunii prezentei legi și vor fi renegociate cu creditorii.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>Prin punctul 7 din proiect se propune o nouă redacție a art. 7, în conformitate cu care „datoriile și plățile suspendate vor fi renegociate cu creditorii”. La acest aspect, menționăm că, în redacția actuală, norma de la art. 7 din Legea nr. 240/2024 are caracter dispozitiv, iar prin modificarea propusă în proiect, normei de la art. 7 i se atribuie caracter imperativ. În conformitate cu art. 1027 alin. (1) și (2) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, „(1) Contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale.” și „(2) Sunt esențiale clauzele care sunt stabilite ca atare prin lege, care reies din natura contractului sau asupra cărora, la cererea uneia din părți, trebuie realizat un acord”.</p>	<p>Se acceptă</p>

1	2	3	4	5	6
10.	<p>Art. 7. - Suspendarea obligațiilor de plată prevăzute la art. 4 pentru termene ce excedează termenul de 6 luni, precum și renegocierea obligațiilor date se pot realiza în baza acordului părților, prin intermediul inițierii de către debitori a negocierilor cu creditorii lor, cu încheierea subsecventă a unor acorduri adiționale la contractele prevăzute la art. 3 lit. a).</p>	<p>7. Art. 7 se dă într-o redacție nouă după cum urmează „Datoriile și plățile suspendate în conformitate cu prezenta Lege nu se vor raporta la Birourile istoriilor de credit în calitate de restanțe pe perioada acțiunii prezentei legi și vor fi renegociate cu creditorii.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>Este de menționat faptul că, clauzele privind creanțele ajunse la scadență și modalitatea de efectuare a plății (renegociere, suspendare) constituie clauze esențiale și urmează a fi realizate doar prin acordul liber exprimat al părților. Având în vedere tezele enunțate <i>supra</i>, se va examina oportunitatea substituirii, la cuprinsul care se propune la art. 7, a cuvintelor „vor fi renegociate cu creditorii” cu cuvintele „pot fi renegociate cu creditorii”.</p>	<p>Nu se acceptă Pe perioada indicată în proiectul de lege plățile sunt suspendate, respectiv, debitorul nu se află în întârziere de plată.</p>

11.	1	2	3	4	5	6
	<p>Art. 12. – Creditorii sunt obligați să examineze în termen de 30 de zile calendaristice de la recepționarea cererii debitorului de renegociere sau de suspendare a obligației de plată pentru termene ce excedează termenul de 6 luni, formulată în conformitate cu art. 7.</p>	<p>8. Art. 12 se dă într-o redacție nouă după cum urmează „În raport cu debitorii prevăzuți la art. 3 din momentul în care aceștia au notificat toți creditorii despre cazul de afectare a culturilor agricole și au invocat incidența art. 4 asupra sa și până la data de 31.10.2025 se suspendă actele de executări silite și orice eventuale acte de executare silită sau alte măsuri de recuperare a creanțelor, inclusiv cereri de intentare a procedurii de insolabilitate pentru datoriiile scadente, născute din contractele de credit și leasing încheiate până la 01.09.2024 cu bănci, organizații de creditare nebanară sau asociații de economii și împrumut, precum și din contractele de vânzare-cumpărare sau de furnizare a produselor de uz fitosanitar și a semințelor folosite la înființarea culturilor agricole încheiate până la 01.09.2024.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>La cuprinsul care se propune la art. 12 din Legea nr. 240/2024, menționăm că la elaborarea actului normativ se va respecta condiția preciziei, prin urmare, cuvintele „și orice eventuale acte de executare silită” se vor revizui deoarece utilizarea cuvântului „eventuale” în acest context conferă un caracter ambiguu normei. Totodată, cuvintele „produse de uz fitosanitar” se vor substitui cu cuvintele „produsele fitosanitare”, ținând cont de modificările care se propun la Legea nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și al fertilizanți și de noțiunea utilizată în Legea nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și pentru modificarea unor acte normative, or, aceleași noțiuni se exprimă numai prin aceeași termeni.</p>	<p>Se acceptă Respectiv, Art.12 va avea următorul cuprins: Art. 12 „În raport cu debitorii prevăzuți la art. 3 din data în care aceștia au notificat toți creditorii despre incidența art. 4 asupra sa și până la data de 31.10.2025 se suspendă executările silite sau alte măsuri de recuperare a creanțelor, inclusiv nu pot fi înaintate cereri de intentare a procedurii de insolabilitate pentru datoriiile scadente, născute din contractele de credit și leasing încheiate până la 01.09.2024 cu bănci, organizații de creditare nebanară sau asociații de economii și împrumut, precum și din contractele de vânzare-cumpărare sau de furnizare a produselor fitosanitare și a semințelor folosite la înființarea culturilor agricole încheiate până la 01.09.2024.</p>	

1	2	3	4	5	6
12.	Art. 13. – Prezentă lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.	Art. 13 se dă într-o redacție nouă după cu urmează: „În raport cu debitorii prevăzuți la art. 3 se interzice până la 31.10.2025 cesionarea creanțelor către terți creditori fără acordul debitorului”	Guvernul Republicii Moldova	Se propune inserarea modificării într-un nou element structural al Legii nr. 240/2024. În acest context, art. 13 din Legea nr. 240/2024 prevede data intrării în vigoare a legii, prevedere care, conform prevederilor art. 56 alin. (3 ¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, poate fi modificată doar până la survenirea momentului intrării în vigoare a legii.	Se acceptă
13.		Art. II Prin derogare de la Legea 100/2017, prezenta lege intră în vigoare la momentul publicării în Monitorul Oficial.	Guvernul Republicii Moldova	La art. II, textul „Prin derogare de la Legea nr. 100/2017” se va exclude ca fiind excesiv, cuvântul „momentul” se va substitui cu cuvântul „data”, iar cuvintele „Monitorul Oficial” vor fi succedate de cuvintele „al Republicii Moldova”.	Se acceptă
14.		Art. II Prin derogare de la Legea 100/2017, prezenta lege intră în vigoare la momentul publicării în Monitorul Oficial.	Guvernul Republicii Moldova	Potrivit art. 56 alin. (1) și (3) din Legea nr. 100/2017, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții	Se ia act de obiecție

1	2	3	4	5	6
15.	Art.3...b) culturile agricole ale acestuia au fost afectate în proporție de cel puțin 60% de seceta pedologică și atmosferică din anul 2024, iar suprafața prelucrată afectată constituie cel puțin 50%.	2. La art. 3, lit. b) cifrele „60” și „50” se substituie cu cifrele „40” și „40”	Diana Caraman, Inga Sibova, Valeriu Muduc, deputați în Parlament	Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative, ori dacă există alte circumstanțe obiective. Potrivit art. II, legea va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Prin urmare, în nota de fundamentare vor fi menționate expres circumstanțele care justifică aplicarea art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017. Totodată, nota de fundamentare se va întocmi conform anexei nr. 1 la Legea nr. 100/2017.	Nu se acceptă
16.			Diana Caraman, Inga Sibova, Valeriu Muduc, deputați în Parlament	La Articolul 3, se adaugă litera e) cu următorul conținut: „e) au fost afectați de alte fenomene naturale sau economice extraordinare, declarate oficial de Guvern ca fiind situații excepționale, în perioada 2024-2025.”	Nu se acceptă

1	2	3	4	5	6
17.	Art. 4. - În raport cu debitorii prevăzuți la art. 3 se suspendă de drept, pe un termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, obligația de plată a datoriuilor restante acumulate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și a ratelor/plăților care vor deveni scadente în următoarele 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, născute din actele juridice cu creditorii.	5. Art. 4 se dă într-o redacție nouă după cum urmează „Art. 4 - În raport cu debitorii prevăzuți la art. 3 se suspendă de drept, de la data intrării în vigoare a prezentei legi și până la 31.10.2025, obligația de plată a datoriuilor restante, indiferent de data nașterii acestora, acumulate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și a ratelor/plăților care vor deveni scadente până la 31.10.2025, născute din actele juridice cu creditorii.”	Diana Caraman, Inga Sibova, Valeriu Muduc, în deputați în Parlament	La Articolul 4, termenul „31.10.2025” se înlocuiește cu „31.12.2026”.	Nu se acceptă
18.	Art. 5. - Pentru perioada de suspendare nu se calculează și nu se aplică penalități de întârziere sau alte plăți pentru extinderea termenelor contractului de credit sau împrumut.		Diana Caraman, Inga Sibova, Valeriu Muduc, în deputați în Parlament	La Articolul 5, se adaugă litera a) cu următorul conținut: „a) Creditorii nu pot aplica penalități suplimentare sau comisioane ascunse pentru suspendarea plăților, sub sancțiunea nulității absolute.”	Nu se acceptă

1	2	3	4	5	6
19.	<p>Art. 7. - Suspendarea obligațiilor de plată prevăzute la art. 4 pentru termene ce excedează termenul de 6 luni, precum și renegocierea obligațiilor date se pot realiza în baza acordului părților, prin intermediul inițierii de către debitorii a negocierilor cu creditorii lor, cu încheierea subsecventă a unor acorduri adiționale la contractele prevăzute la art. 3 lit. a).</p>	<p>7. Art. 7 se dă într-o redacție nouă după cum urmează „Datoriile și plățile suspendate în conformitate cu prezenta Lege nu se vor raporta la Birourile istoriilor de credit în calitate de restanțe pe perioada acțiunii prezentei legi și vor fi renegociate cu creditorii.</p>	<p>4 Diana Caraman, Inga Sibova, Valeriu Muduc, în calitate de deputați în Parlament</p>	<p>5 La Articolul 7, se adaugă litera a) cu următorul conținut: „a) Creditorii sunt obligați să prezinte debitorilor o ofertă de renegociere a contractelor de credit sau leasing, care să includă un grafic de plată ajustat și să reflecte suspendarea aplicată conform prezentei legi.”</p>	<p>6 Nu se acceptă</p>
20.	<p>Art. 8. - Prin derogare de la prevederile Codului civil nr. 1107/2002, în cazul suspendării obligațiilor de plată, se permite capitalizarea dobânzilor datorate până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Datoria capitalizată se va plăti în rate pe</p>		<p>Diana Caraman, Inga Sibova, Valeriu Muduc, în calitate de deputați în Parlament</p>	<p>La Articolul 8 din lege, se adaugă litera a) cu următorul conținut: „a) Dobânzile capitalizate, calculate conform prezentei legi, vor fi compensate în proporție de 50% din Fondul de Rezervă al Guvernului, în limita bugetului anual aprobat.”</p>	<p>Nu se acceptă</p>

1	2	3	4	5	6
	durata rămasă până la scadența a prelungită a creditului/imprumutului ulterior de perioadei de suspendare.				
21.	Art. 11. – Debitorul a cărui obligație de plată a fost suspendată în temeiul prezentei legi nu poate înstrăina, în perioada suspendării, activele din patrimoniul său fără informarea creditorilor.		Diana Caraman, Inga Sibova, Valeriu Muduc, în deputați în Parlament	La Articolul 11 din lege, se adaugă litera a) cu următorul conținut: „a) Debitorii fermieri nu pot înstrăina activele agricole, inclusiv terenurile arendate, fără aprobarea prealabilă a autorităților competente desemnate de Ministerul Agriculturii.”	Nu se acceptă
22.		Art. 13 se dă într-o redacție nouă după cu urmează: „În raport cu debitorii prevăzuți la art. 3 se interzice până la 31.10.2025 cesionarea creanțelor către terți creditorii fără acordul debitorului”	Diana Caraman, Inga Sibova, Valeriu Muduc, în deputați în Parlament	La Articolul 13, se adaugă litera a) cu următorul conținut: „a) În cazul intenției de cesionare a creanțelor aferente debitorilor prevăzuți la Art. 3, cesiunea este permisă doar cu acordul expres și scris al debitorului și al autorităților desemnate de Ministerul Finanțelor.”	Nu se acceptă
23.			Diana Caraman, Inga Sibova, Valeriu Muduc, în deputați în Parlament	Se introduce un nou articol, Art. 15 cu următorul conținut: „a) Ministerul Agriculturii, în colaborare cu Ministerul Finanțelor, va monitoriza aplicarea prevederilor prezentei legi și va prezenta trimestrial Guvernului un raport	Nu se acceptă

1	2	3	4	5	6
24.	<p>Art. 6. – În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, sub sancțiunea decăderii din drepturile prevăzute de aceasta, debitorul notifică creditorii despre cazul de afectare a culturilor agricole și invocă incidența art. 4 asupra sa. Notificarea se realizează prin intermediul mijloacelor de comunicare scrisă (în formă liberă), cu anexarea listei tuturor creditorilor vizați de lege și a datoriiilor către fiecare dintre aceștia, precum și cu anexarea actelor ce confirmă întru-</p>	<p>La art. 3, lit. c) se dă în redacție nouă cu următorul conținut „ c) are în gestiune cel mult 1800 ha”;</p> <p>La art. 6 cuvintele „În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi” se substituie cu cuvintele „Până la 28.02.2025”, iar la final cuvintele „și b)” se substituie cu cuvintele „, b) și c)”</p>	<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>privind impactul economic și social asupra sectorului agricol. b) Raportul va include date privind numărul beneficiarilor, valoarea datoriiilor suspendate și dificultățile întâmpinate în implementare.”</p> <p>În conținutul proiectului a fost atestată o ambiguitate administrativă în procedura de notificare prevăzută la articolul 6 în partea ce ține de neprezentarea în textul legii a actului ce ar confirma întrunirea cerinței prevăzute la art.3 lit.c)- are în gestiune cel mult 1800 ha (dovada ce urmează a fi prezentată de fermier în acest sens)</p>	<p>Se ia act de observație Debitorul urmează să prezinte raportul 4-AGR care confirmă suprafața de teren aflată în gestiune. (Art.3 lit. b)</p>

1	2	3	4	5	6
25.	cerințelor prevăzute la art. 3 lit. a) și b).		Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>3. Este de menționat că la 13 septembrie 2024, Parlamentul a adoptat Legea nr.240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024, care a intrat în vigoare la 19 septembrie 2024. Reținem că adoptarea unui nou proiect la același subiect în timp de 3 luni, încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, care este definit ca o posibilitate recunoscută oricărui cetățean de a evalua într-un mediu juridic sigur, evitându-se schimbările, modificările frecvente a normelor juridice, asigurându-se, astfel, stabilitatea firească relațiilor sociale reglementate juridic. Respectarea principiului stabilității și predictibilității normelor juridice este condiționată de corectă punere în aplicare a normelor de tehnică legislativă incluse în Legea nr. 100/2017.</p> <p>4. La fel, atenționăm asupra necesității respectării următoarelor prevederi obligatorii stabilite de legislația în vigoare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrivit art.30 alin.(1) lit.d) și pct.4 din anexa nr.1 la Legea nr. 100/2017, urmează a fi efectuată analiza impactului de reglementare care este obligatorie conform 	Se ia act de observație

1	2	3	4	5	6
				<p>prevederilor art.4 si art.13 din Legea nr.235/2006 privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, iar art.32 alin.(2^a) din Legea nr. 100/2017 prevede că, proiectele actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător și notele de fundamentare la acestea se avizează de către grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Reținem că, analiza impactului de reglementare lipsește;</p> <p>- la examinarea proiectului de lege se va ține cont și de prevederile art.32 alin.(1) din Legea nr.100/2017, conform căreia proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare, se transmite spre avizare autorităților publice centrale responsabile de aplicarea prevederilor conținute în proiect și instituțiilor interesate, în funcție de obiectul de reglementare. La fel, art.32 alin.(4) din legea respectivă prevede că proiectele actelor normative înaintate de Președintele Republicii Moldova, de deputații în Parlament și de Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia se remit spre avizare Guvernului.</p> <p>5. Este de menționat că în proces de examinare în Parlament se află proiectul de lege nr.354/2024 privind</p>	

1	2	3	4	5	6
26.		<p>Art. I Legea 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024 (Publicat : 19-09-2024 în Monitorul Oficial Nr. 400-401 art. 613), se modifică după cum urmează:</p>	<p>Direcția generală a juridică Secretariatului Parlamentului</p>	<p>implementarea unor măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024. Prin art. 14 din proiectul de lege menționat, la data intrării în vigoare a legii, Legea nr. 240/2024 se abrogă. Prin urmare, în cazul adoptării legii înaintate prin inițiativa legislativă nr. 354/2024, inițiativa legislativă nr.380/2024 nu poate fi promovată.</p> <p>Astfel, întru respectarea cerințelor tehnicii legislative, dacă există mai multe proiecte de acte normative <u>în aceeași problemă</u>, <u>bazate pe aceeași concepție</u>, comisia examinează fiecare proiect în parte și le propune Parlamentului comasarea acestora pentru lectura a doua.</p>	<p>Se va ține cont la redactarea proiectului de lege</p>
27.			<p>Direcția generală a juridică Secretariatului Parlamentului</p>	<p>6. La art.I din proiect sursa de publicare necesită a fi redactată întru corespundere rigorilor tehnicii legislative.</p> <p>7. Considerăm necesar de a examina necesitatea operării modificării propuse la pct.1 din proiect sub aspectul încadrării acesteia în denumirea proiectului de lege, reieșind din faptul că măsuri de sprijin pentru fermieri se prevăd doar în legătura cu secetă <i>din anul 2024</i>. Același lucru se referă și la cuvintele</p>	<p>Se ia act de obiecție</p>

1	2	3	4	5	6
				<p>”indiferent de data nașterii acestora” de la pct.5 din proiect. Totodată, ținem să amintim că o lege nu poate modifica sau anula efectele unor fapte juridice produse înainte de intrarea ei în vigoare. O lege nouă se aplică doar situațiilor juridice existente la data intrării sale în vigoare sau celor care vor apărea ulterior. Acest principiu este consacrat la art. 7 al Codului civil. În acest context, este de menționat și Hotărârea Curții Constituționale, nr. 32/1998, prin care Curtea a statuat că legea nu se aplică faptelor săvârșite înainte de intrarea ei în vigoare, adică nu are efect retroactiv. Legea dispune numai pentru prezent și viitor și nu are efecte juridice pentru trecut.</p>	
28.		<ol style="list-style-type: none"> 1. La Art. 3, lit. a) cuvintele „1 septembrie 2023” se substituie cu cuvintele „1 septembrie 2022” 2. La art. 3, lit. b) cifrele „60” și „50” se substituie cu cifrele „40” și „40” 3. La art. 3, lit. c) se dă în redacție nouă cu următorul conținut „c) are în gestiune cel mult 1800 ha” 4. Art. 3, se completează cu o literă nouă cu următorul conținut „d) nu este în procedură de insolvabilitate 	<p>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>considerăm judicioasă expunerea art.3 în redacție nouă, care va cuprinde propunerile pct.1-4 din proiect.</p>	<p>Se va ține cont la redactarea proiectului de lege</p>

1	2	3	4	5	6
29.		confirmată printr-o încheiere a instanței de judecată”	 Direcția generală juridică Secretariatului Parlamentului	<p>8. Nu este argumentată necesitatea modificării propuse la pct.3 din proiect. Se va stabili un tratament diferențiat față de debitorii care au în gestiune mai mult de 1800 ha. Astfel nu se va respecta principiul egalității în acordarea sprijinului fermierilor în legătura cu secetă din anul 2024.</p> <p>9. Cu referire la modificarea care se propune prin punctul 2 la art. 3 lit. b) din Legea nr. 240/2024, nu sunt clare argumentele care au stat la baza micșorării procentului prevăzut de legea în vigoare. Este de menționat că o asemenea abordare încalcă principiul stabilității și predictibilității normelor juridice.</p>	Se ia act de obiecție
30.		Art. 3, se completează cu o literă nouă cu următorul conținut „d) nu este în procedură de insolvabilitate confirmată printr-o încheiere a instanței de judecată”	 Direcția generală juridică Secretariatului Parlamentului	<p>10. Cu scop de rigoare redacțională, în tot textul proiectului cuvintele ”se dă într-o redacție nouă cu următorul conținut” sau ”se dă într-o redacție nouă după cum urmează” se vor substitui cu cuvintele ”va avea următorul cuprins”.</p> <p>11. La pct.4 din proiect care vizează completarea art.3 din Legea nr.240/2024 cu litera d), propunem cuvintele „încheiere a instanței de judecată” de a substitui cu cuvintele „hotărâre a instanței de insolvabilitate” întru corespundere cu prevederile Legii a insolvabilității nr. 149/2012.</p>	Se acceptă

1	2	3	4	5	6
31.	<p>Art. 4. – În raport cu debitorii prevăzuți la art. 3 se suspendă de drept, pe un termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, obligația de plată a datoritorilor restante acumulate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și a ratelor/plăților care vor deveni scadente în următoarele 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, născute din actele juridice cu creditorii.</p>	<p>Art. 4 se dă într-o redacție nouă după cum urmează „Art. 4 - În raport cu debitorii prevăzuți la art. 3 se suspendă de drept, de la data intrării în vigoare a prezentei legi și până la 31.10.2025, obligația de plată a datoritorilor restante, indiferent de data nașterii acestora, acumulate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și a ratelor/plăților care vor deveni scadente până la 31.10.2025, născute din actele juridice cu creditorii.”</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>12. Cu referire la pct. 5, atragem atenție că, în conformitate cu prevederile art. 4, se suspendă de drept obligația de plată a datoritorilor restante, născute din actele juridice cu creditorii, indiferent de data nașterii acestora, acumulate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 240/2024. Potrivit art. 3 lit. a) legea se aplică debitorilor care au obținut credite/imprumuturi, bunuri în leasing sau inputuri utilizate pentru activități agricole, în baza unor contracte sau acorduri adiționale încheiate începând cu data de 1 septembrie 2022 și până la data de 1 septembrie 2024. În acest context, considerăm necesar de a corela prevederile sus menționate.</p>	<p>Se ia act de observatie Articolul 4 atât în redacția actuală a Legii nr.240/2024 cât și în redacția propusă prin proiectul de lege se referă la toate datorile acumulate de debitori până la data intrării în vigoare a Legii. Art. 3 prevede condițiile pe care trebuie să le îndeplinească debitorul pentru a beneficia de prevederile Legii.</p>
32.			<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>13. La pct.6 din proiect, textul ” la final cuvintele „și b)” se substituie cu cuvintele „, b) și c)” se substituie cu textul ” la final textul „și b)” se substituie cu textul „, b) și c)””.</p> <p>14. La pct. 7 din proiect se propune o nouă redacție a art. 7, în conformitate cu care „datorile și plățile suspendate vor fi renegociate cu creditorii”. Atragem atenție că, în conformitate cu prevederile art. 1027 alin. (1) și (2)</p>	<p>Se acceptă</p>

1	2	3	4	5	6
				<p>din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale. Sunt esențiale clauzele care reies din natura contractului sau asupra căroră, la cererea uneia dintre părți, trebuie realizat un acord. Astfel, reieșind din norma citată considerăm că clauzele privind creanțele ajunse la scadență și modalitatea de efectuare a plății (renegociere, suspendare) urmează a fi realizate doar prin acordul liber exprimat al părților. Norma în cauză nu poate avea un caracter imperativ.</p> <p>15. La pct.8 din proiect cuvintele „produselor de uz fitosanitar” se vor substitui cu cuvintele „produselor fitosanitare”, întru corespundere cu prevederile Legii nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare.</p> <p>16. Expunerea art.13 într-o redacție nouă, considerăm a fi injustă, ori prezenta modificare urmează a fi expusă într-un nou articol.</p> <p>17. Cu privire la art. II din proiect, acesta va avea următorul cuprins ” Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.</p>	
33.			<p>Asociația Băncilor Moldova</p> <p>din</p>	<p>De ordin general, ca și în cazul proiectelor precedente la acest subiect, reiterăm:</p>	<p>Se ia act de obiecțiile și recomandările expuse în respectivul act.</p>

1	2	3	4	5	6
				<p>1. La stabilirea beneficiarilor prezentului proiect de lege nu se ține cont de faptul dacă beneficiarul a depus efort pentru a reduce impactul secetei. Mai mult, seceta nu mai este un fenomen extraordinar și riscurile aferente activității (prognose pesimiste ale recoltei, schimbarea datelor de recoltare etc.) sunt luate în considerație la stabilirea graficului de achitare a creditului.</p> <p>2. În Nota informativă la proiect, dar și în proiectul de lege se descrie superficial situația, contextul și lipsesc cu desăvârșire analize economice de impact, ceea ce oferă o oportunitate de manipulare de către debitori și agravare a problemelor.</p> <p>3. Proiectul nu include aspecte moratorii pentru Organizațiile Financiare Internaționale (OFI) în raport cu creditele finanțate de Bănci și care cad sub incidența proiectului. În acest sens, este necesar de examinat proiectul prin prisma corespunderii cu tratatele internaționale la care RM este parte în baza cărora creditele respective au fost acordate, inclusiv semnalul dat organizațiilor internaționale finanțatoare.</p> <p>4. Proiectul nu prevede careva aspecte moratorii asupra provizioanelor constituite de către Bănci în raport cu acești debitori, inclusiv aspectele financiare și fiscale</p>	<p>Respectivele recomandări nu au fost susținute de autor și nu au fost preluate prin careva amendamente din partea deputaților în Parlament</p>

1	2	3	4	5	6
				<p>aferente. Astfel sunt necesare clarificări de rigoare în acest sens.</p> <p>De ordin conceptual:</p> <p>Articolul 2, „creditor – bancă, astfel cum este definită în Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, precum și sucursală a unei bănci din alt stat care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>organizație de creditare nebancaară, astfel cum este definită în Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară; asociație de economii și împrumut, astfel cum este definită în Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139/2007; furnizor de inputuri agricole; Serviciul Fiscal de Stat”.</p> <p>Dat fiind faptul că legea se aplică inclusiv debitorilor care au obținut bunuri în leasing, solicităm o clarificare dacă furnizorii de echipament agricol trebuie incluși în definiția de “creditor” din articolul 2 sau aceștia se cuprind în categoria “furnizori de inputuri agricole”.</p> <p>Articolul 3, litera c) “are în gestiune cel mult 1800 ha” . Considerăm suprafața de 1800ha ca fiind una extensivă, luând în considerare faptul că debitorii cu o asemenea suprafață sunt clasificați ca producători agricoli de dimensiuni mari. Per general, producătorii agricoli de dimensiuni</p>	

1			4	5	6
<p>mari sunt mai rezistenți financiar decât fermierii mici și prin urmare nu trebuie tratați similar. Venim cu sugestia de modificare a suprafeței de cel mult 500ha.</p> <p>Suplimentar solicităm a se ține cont de următorul comentariu: - dacă fermierul are încheiat cu un creditor un contract în cadrul perioadei indicate în art.3 lit.a), precum și alte contracte cu alți creditori le are încheiate în afara perioadei indicate în art.3 lit.a), atunci cad sau nu sub incidența legii contractele încheiate de acest fermier în afara perioadei indicate în art.3 lit.a) cu acei alți creditori. (respectiv, creditorii în cauză)? Pentru a răspunde la această întrebare într-un mod cert considerăm că trebuie efectuate ajustări în art. 2 (definiția noțiunilor creditor și debitor), art. 3 lit. a) (sintagma "în baza unor contracte sau acorduri adiționale încheiate începând cu data de 1 septembrie 2022 și până la data de 1 septembrie 2024") și art. 4 (sintagma "indiferent de data nașterii acestora").</p> <p>Suplimentar, considerăm oportun și coerent cu scopul acestei legi ca perimetrul debitorilor eligibili să excludă acele companii care în perioada 01.09.2024 și până la intrarea în vigoare a legii au beneficiat de restructurarea expunerii sau sunt deja în proces de</p>					

1			4	5	6
<p>restructurarea în raport cu Creditorul. Excluderea să aibă loc cel puțin în raport cu Creditorul cu care s-a negociat restructurarea creditului/imprumutului. Adicional, la art. 3 lit. b), solicităm completarea cu următorul criteriu pentru actele de certificare/constatare a pagubelor, și anume ca acestea să conțină și IDNO-ul debitorului. Articolul 4, "În raport cu debitorii prevăzuți la art. 3 se suspendă de drept, de la data intrării în vigoare a prezentei legi și până la 31.10.2025, obligația de plată a datorităilor restante, indiferent de data nașterii acestora, acumulate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și a ratelor/plăților care vor deveni scadente până la 31.10.2025, născute din actele juridice cu creditorii." Considerăm perioada propusă de până la data de 31.10.2025 ca fiind una prea extensivă, luând în considerare faptul că producția agricolă începe a fi recoltată în luna Iunie/Iulie a anului și vândută generând flux a mijloacelor bănește. De asemenea, propunem completarea art. 4 cu următoarele excepții: "Cu Excepția datorităilor în raport cu creditorul cu care: a) în perioada din 01.09.2024 nu a contractat un credit nou sau a semnat un Acord Adicional la un contract de credit existent. b) în perioada din 01.09.2024 nu au</p>					

1	2	3	4	5	6
				<p>renegociat creditele existente în vederea rescaderii datoriiilor cu modificarea graficelor de plăți." La art. 5, de completat în final cu sintagma "cu excepția comisionului stabilit la Art. 9 al prezentei Legi)." (Pentru perioada de suspendare nu se calculează și nu se aplică penalități de întârziere pentru extinderea termenelor contractului de credit sau împrumut cu excepția comisionului stabilit la Art. 9 al prezentei Legi). În caz contrar, prevederile art. 5 și art. 9 sînt contradictorii și se exclud reciproc. De asemenea, avînd în vedere prevederile articolului 5 din proiect, care interzic calcularea unor plăți pentru perioada menționată în articolul 4, considerăm oportună extinderea acestui principiu și asupra calculării și încasării comisioanelor aferente garanțiilor financiare emise de ODA pentru creditele care intră sub incidența proiectului de lege. Această ajustare ar contribui la reducerea presiunii financiare asupra fermierilor afectați și ar asigura o aplicare unitară a măsurilor de sprijin prevăzute în proiectul de lege. Astfel, propunem completarea art. 5 cu o propoziție nouă în următoarea redacție: "Prevederile prezentului articol se aplică și asupra calculării și încasării comisioanelor aferente garanțiilor financiare emise de ODA</p>	

1			4	5	6
<p>pentru creditele care intră sub incidența proiectului de lege.”</p> <p>Articolul 6, “Până la 28.02.2025, sub sancțiunea decăderii din drepturile prevăzute de aceasta, debitorul notifică creditorii despre cazul de afectare a culturilor agricole și invocă incidența art. 4 asupra sa. Notificarea se realizează prin intermediul mijloacelor de comunicare scrisă (în formă liberă), cu anexarea listei tuturor creditorilor vizati de lege și a datoriilor către fiecare dintre aceștia, precum și cu anexarea actelor ce confirmă întrunirea cerințelor prevăzute la art. 3 lit. a) și ,b) și c)”</p> <p>Solicităm o clarificare privind modul de asigurare a notificării tuturor creditorilor de către debitor pentru a exclude practicile selective, care pot duce la tratament inegal față de creditorii. Art. 7 „Datoriile și plățile suspendate în conformitate cu prezenta Lege nu se vor raporta la Birourile istoriilor de credit în calitate de restanțe pe perioada acțiunii prezentei legi și vor fi renegociate cu creditorii. De expus în următoarea redacție ” Art. 7. – Datoriile și plățile suspendate în conformitate cu prezenta Lege nu se vor raporta la Birourile istoriilor de credit în calitate de restanțe pe perioada acțiunii renegociate cu creditorii, fapt confirmat prin acorduri adiționale la</p>					

1			4	5	6
<p>contractele de credit” La Articolul 10: Termenul de scadență a garanțiilor financiare emise, prin intermediul Fondului de garantare a creditelor, de instituția publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului”, care garantează creditele solicitate de către debitorii prevăzuți la art. 3, se prelungeste, în aceeași condiții, 2 pentru un termen egal cu termenul prelungirii/renegocierii creditului, dar numai până la 31 decembrie 2025, cu condiția că creditul a fost contractat până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Propunem modificarea textului în următoarea redactare: „Termenul de scadență a garanțiilor financiare emise, prin intermediul Fondului de garantare a creditelor, de instituția publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului”, care garantează creditele solicitate de către debitorii prevăzuți la art. 3, se prelungeste, în aceleași condiții, pentru un termen egal cu termenul prelungirii/renegocierii creditului, cu condiția că creditul a fost contractat până la data intrării în vigoare a prezentei legi”. Propunerea elimină sintagma „dar numai până la 31 decembrie 2025” având în vedere că creditorii, în scopul susținerii debitorilor, vor efectua modificări ale termenului de scadență ce va depăși termenul indicat. Articolul 11,</p>					

1	2	3	4	5	6
				<p>„Debitorul a cărui obligație de plată a fost suspendată în temeiul prezentei legi nu poate înstrăina, în perioada suspendării, activele din patrimoniul său fără informarea creditorilor.” În contextul respectării legislației în vigoare, este esențial să înțelegem consecințele legale care pot decurge din nerespectarea acesteia. Prin urmare, vă rugăm să ne detaliați care sunt sancțiunile specifice care vor fi aplicate în cazul în care prevederile legii sunt încălcate. În acest sens, propunem substituirea cuvântului „informarea” cu cuvântul ”acordul”. În speranța că propunerile noastre vor fi luate în considerare, rămânem la dispoziția dumneavoastră pentru orice clarificări sau informații suplimentare.</p>	
34.			<p>Camera Comerț Americană din Moldova</p>	<p>În prim plan, dorim să atragem atenția că potrivit Legii nr. 100/2017, art. 74, alin. 1) „Acțiunea actului normativ încetează dacă: c) termenul de aplicare a actului a expirat; d) actul s-a consumat; e) actul a devenit desuet.” Potrivit art. 6 al Legii nr. 240/2024, incidența Legii asupra debitorilor a fost condiționată de invocarea acesteia în termen de 30 de zile de la data de intrare în vigoare a legii sub sancțiunea decăderii din drepturi. Prin urmare, efectele preconizate de Legea nr. 240/2024 s-au produs deja pentru debitorii care</p>	<p>Se ia act de obiecțiile și recomandările expuse în respectivul act. Respectivele recomandări nu au fost susținute de autor și nu au fost preluate prin careva amendamente din partea deputaților în Parlament</p>

1				
2				
3				
4				
5				<p>au aplicat legea în termenul de 30 de zile de la data de intrare în vigoare a acesteia, efectul actului legislativ consumându-se, iar în continuare actul devenind desuet or nici un debitor nu a mai putut să-l aplice. În corespundere cu art. 74, alin. 2) din Legea nr. 100/2017 „În cazul actelor normative pentru care este stabilit expres un termen de aplicare, autoritatea emitentă poate interveni cu modificări pentru a preveni încetarea acțiunii actului normativ respectiv doar până la expirarea termenului de aplicare.”. În concluzie, având în vedere că acțiunea Legii nr. 240/2024 efectiv a încetat, aceasta nemaifiind posibil de aplicat după expirarea celor 30 de zile de la data de intrare în vigoare a acesteia și dat fiind faptul că în interiorul termenului de aplicare autoritatea emitentă nu a intervenit cu anumite modificări pentru a preveni încetarea acțiunii actului normativ, considerăm lipsită de suport și inoportună modificarea Legii nr. 240/2024 prin derogare de la Legea nr. 100/2017.</p> <p>1. Proiectul de lege nu prevede modificări referitor la incidența în privința creditorilor afectați de această Lege, care la rândul său la fel au creditori și obligații financiare față de aceștia. Or, lipsa unor fluxuri financiare față de aceștia din partea</p>
6				

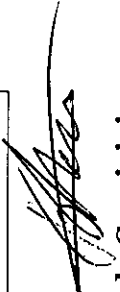
1			4	5	6
<p>fermierilor va afecta esențial și capacitatea creditorilor de a-și onora propriile obligații față de proprii creditori. Această soluție ar urma să fie prevăzută inclusiv și față de creditorii internaționali ai creditorilor fermierilor.</p> <p>2. Proiectul de lege nu prevede modificări aferente suspendării și a obligațiilor creditorilor entități financiare partenere în cadrul recreditării de stat care participă la acordarea de împrumut beneficiarilor recreditării din contul mijloacelor obținute din împrumuturi de stat (spre exemplu față de Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă). Or, din moment ce se propune suspendarea obligațiilor de plată a beneficiarilor recreditării și aceștia nu-și vor onora în termeni conveniți inițial obligațiile de plată față de creditori, nici creditorii nu ar trebui în această perioadă să fie obligați să ramburseze mijloacele financiare către OGPAAE.</p> <p>3. Referitor la completarea adusă la art. 3 prin lit. d), noua normă este interpretativă, ar putea fi interpretată că trebuie să existe o încheiere a instanței de judecată care confirmă faptul că debitorul nu este în procedură de insolvabilitate, dar probabil s-a urmărit să existe confirmată intentarea procedurii de</p>					

1								5	<p>insolvabilitate și anume prin încheierea instanței. Totodată, nu este clar definită forma acestei încheieri, în formă simplă de pe site-ul instanței, copie de pe încheierea pe suport de hârtie, confirmată expres de instanță sau copie simplă, etc. Prin urmare, considerăm necesar a se aduce clarificările necesare.</p> <p>4. Cu referire la pct. 5 din proiectul de Lege prin care se redă în redacție nouă art. 4, înțelegem că intenția este de a suspenda de drept de la data de 19.09.2024 până la 31.10.2025, obligațiile restante ale debitorilor care cad sub incidența legii, precum și obligațiile care vor deveni scadente până la 31.10.2025. Totuși, în art. 4 în redacție nouă s-a indicat și mențiunea „indiferent de data nașterii acestora” pe care considerăm necesară de a fi exclusă și a ne limita expres la perioada de naștere a obligațiilor restante 01.09.2022-01.09.2024 și anume din contractele de credit din aceeași perioadă. Subsecvent, considerăm necesar de a indica că suspendarea obligațiilor plăților și ratelor este cu excepția celor deja achitate.</p> <p>5. Art. 7 se redă în redacție nouă însă la final există sintagma „și vor fi renegociate cu creditorii”. Considerăm necesară excluderea acestei sintagme așa cum potrivit proiectului obligațiile nu vor fi</p>	6
---	--	--	--	--	--	--	--	---	--	---

1			4	5	6
<p>renegociate ci suspendate de drept. Adicional, pentru realizarea cerințelor art. 7, creditorii urmează să efectueze setări în sistemele informaționale ce necesită implicarea resurselor tehnologice și de personal, reprezentând costuri suplimentare nemotivate. 6. Considerăm necesară indicarea în cuprinsul Legii că chiar și în cazul suspendării obligațiilor, acest fapt nu limitează debitorii în a renunța la suspendarea obligațiilor, părțile fiind în drept să revină la starea normală de executare a contractelor.</p> <p>6. Considerăm necesară indicarea în cuprinsul Legii că chiar și în cazul suspendării obligațiilor, acest fapt nu limitează debitorii în a renunța la suspendarea obligațiilor, părțile fiind în drept să revină la starea normală de executare a contractelor.</p> <p>7. La art. 9 propunem următoarea redacție: „Comisionul pentru renegocierea/suspendarea obligațiilor de plată ce urmează a fi achitat de drept de către debitor creditorului imediat ulterior perioadei de suspendare cel târziu la prima rată de plată se stabilește în mărime de 1% din valoarea obligației suspendate”.</p> <p>8. La art. 11 insistăm asupra necesității obținerii acordului creditorului pentru înstrăinarea activelor și nu doar informării, la caz</p>					

1			4	5	6
<p>insistăm asupra stabilirii sancțiunii sub formă de nulitate absolută a actelor de dispoziție în cazul în care debitorul înstrăinează activele din patrimoniul său fără acordul creditorului. De asemenea, este necesar de a fi prevăzut și modul de distribuire a mijloacelor provenite de la înstrăinare în perioada suspendării a activelor din patrimoniu (cu acordul creditorilor): a) între creditorii (în cazul în care debitorul are mai mulți creditori); b) între credite „sprijinite” și „nesprijinite” (în cazul în care debitorul deține credite mai vechi).</p> <p>9. Cu referire la redacția nou-propusă a art. 12 se propune a specifica mai clar sintagma „alte măsuri de recuperare a creanțelor”, precum și după sintagma „născute din contractele de credit și leasing încheiate” a completa cu textul „în perioada 01.09.2022”. Subsecvent, se propune a fi stabilit că suspendarea va fi posibilă doar în măsura în care debitorii vor prezenta acte privind prognozele argumentate și validate de creditor care vor confirma că există premise reale că capacitatea de plată a debitorului în sezonul anului 2025 se va îmbunătăți și-i va permite să-și achite datoriile acumulate.</p> <p>10. Insistăm asupra excluderii din proiect a art. 13 nou-propus, or norma indicată nu oferă anumită</p>					

1			4	5	6
<p>protecție suplimentară debitorilor, ci doar impune restricții suplimentare și nejustificate creditorilor. Pertinent în acest caz este art. 823 alin. (2) Cod Civil, care prevede că „Cesiunea creanței nu poate aduce atingere drepturilor debitorului și nici nu poate face obligația acestuia mai oneroasă.” Astfel, chiar dacă admitem că pe parcursul acționării în timp a legii propuse, o anumită creanță este cesionată, cesionarul va substitui integral în drepturi și obligații cedentul, inclusiv în obligațiile ce derivă din legea propusă.</p> <p>11. La stabilirea beneficiarilor prezentului proiect de lege nu se ține cont dacă beneficiarul a depus efort pentru a reduce impactul secetei. Mai mult, seceta nu mai este un fenomen extraordinar și riscurile aferente activității (prognoze pesimiste ale recoltei, schimbarea datelor de recoltare, etc.) sunt luate în considerație la stabilirea graficului de achitare a creditului. În proiectul de lege se descrie superficial situația, ce oferă o oportunitate de manipulare de către debitori și agravare a problemelor.</p>					

Viorel BARDA
Vicepreședintele Comisiei